Van kruidenierszaak tot Indonesië

Voorwoord

Een jaar na de bevrijding op 5 mei 1945 kwam de oproep voor de dienstplicht. Ik was toen ruim 20 jaar en werkte in de kruidenierszaak van mijn ouders. In mei 1946 werd ik in de Hojelkazerne in Utrecht verwacht voor mijn militaire opleiding. Het was toen al bekend dat wij naar Indië zouden gaan. Indië was in die tijd een Nederlandse Kolonie en was door de Japanners bezet. Wij werden als Nederlandse militairen uitgezonden om daar orde en vrede te brengen onder de bevolking.

Han Kemp

Juli 2009

Onlangs heeft mijn vader, Han Kemp, zijn verhaal maar eens op papier gezet. Een stuk jeugd- maar vooral Indonesië herinneringen. Dat verhaal heb ik met het nodige fotomateriaal geïllustreerd, vertaalt in een boekje en daar is maar een beperkte oplage van gedrukt.

Als het interessant genoeg is mag zijn verhaal op de website 7DecemberDivisie.nl *geplaatst worden, mijn vader heeft i.v.m. auteursrechten hiervoor volledige toestemming gegeven.*

Hans Kemp

Juli 2009

7 December Divisie en Indië-veteranen heeft in goed overleg met Hans Kemp het verhaal over zijn vader Han in Indië gepubliceerd op de website 7DecemberDivisie.nl

© 7DecemberDivisie.nl

Han Kemp soldaat 1e klas 7 December Divisie 25.07.16.146

Een jaar na de bevrijding op 5 mei 1945 kwam de oproep voor de dienstplicht. Ik was toen ruim 20 jaar en werkte in de kruidenierszaak van mijn ouders. In mei 1946 werd ik in de Hojelkazerne in Utrecht verwacht voor mijn militaire opleiding. Het was toen al bekend dat wij naar Indië zouden gaan. Indië was in die tijd een Nederlandse Kolonie en was door de Japanners bezet. Wij werden als Nederlandse militairen uitgezonden om daar orde en vrede te brengen onder de bevolking.

Voorafgaande aan de militaire dienst ben ik gekeurd, en jawel hoor, 100 % goed gekeurd. De eerste 6 weken mochten we niet met verlof, maar moesten in de kazerne blijven. Dat weet ik nog heel goed want voor je gevoel zat je in een apenkooi, met een groot hek om de kazerne. De tijd ging wel snel, want van 7 uur ‘s morgens tot 6 uur ’s avonds werd je pittig bezig gehouden. In Utrecht kregen we een opleiding voor bediening van luchtdoelgeschut. Na die eerste zes weken mochten we ieder weekeind naar huis. Zondagavond weer melden aan de poort. Dit duurde tot september. Voor we per boot zouden vertrekken kregen we een paar weken inschepingverlof. Eigenlijk is die tijd tussen mei en september erg snel gegaan. Je was tijdens de opleiding in alles op elkaar aangewezen, wat in de latere jaren heel goed van pas is gekomen. Kwam het er op aan, dan waren we er ook voor elkaar.
Daar zou ik heel wat van kunnen vertellen maar dat komt later.

Op 30 september ben ik per M.S. “Volendam” vanuit Rotterdam vertrokken met 2100 man aan boord. Half november was de aankomst in Tandjong Priok, de haven van Batavia. Een paar indrukken die ik heb overgehouden van de bootreis wil nog even terug roepen.

Als je nog nooit, op een voor die tijd, zo groot passagiersschip bent geweest, schrik je wel even. Ik kwam ergens beneden terecht, drie bedden boven elkaar in een héél kleine ruimte. Je kon je nauwelijks bewegen. Wat kun je als je jong bent veel verdragen. Ik zou er nu niet meer aan moeten denken. De boot is in de avond vertrokken. De volgende ochtend waren in de verte de krijtrotsen van Engeland al te zien, verder alleen maar water. Daarna gingen we richting de Golf van Biskaje. Heel veel wind, voor ons gevoel zelfs storm. Veel magen zijn in zee geloosd. Eén knaap die niet zover bij mij vandaan stond was al meteen zijn onder- en boven gebit kwijt. Eenmaal in Indië aangekomen is dat probleem voor hem pas opgelost. Jammer dan.
De toegang tot de Middellandse Zee zijn we in de avond gepasseerd. We hebben alleen maar lichtjes gezien. Het Eiland Malta hebben we wel in de verte zien liggen. Van toen af keken wij uit naar onze eerste stop, Cairo.

Doordat het in de slaapruimte erg benauwd was, kon je mij al heel vroeg in de ochtend op het dek aantreffen. Prachtig was het om recht voor je uit de zon uit het water te zien opkomen. Het standbeeld van Ferdinand De Lesseps stond toen nog aan het begin van het Suezkanaal. Later is dit standbeeld vernietigd. Cairo was een stopplaats om water en olie in te nemen, want vandaar hadden we nog heel veel zeemijlen voor de boeg.
Een groot gedeelte van tocht door het Suez kanaal was jammer genoeg in het donker. Op de terugreis hebben wij wel veel kunnen zien.
Door de boordradio werden we van allerlei belangrijke dingen op de hoogte gehouden. Inmiddels waren onze tropenuniformen uitgereikt. Wat Engelse militairen waarschijnlijk nooit zouden willen dragen was voor ons goed genoeg. Er was niets anders verkrijgbaar en je deed het er mee. Later op Java, hebben kleermakers uit de Kampong er iets beters van gemaakt, een beetje meer passend.

En verder, ja dat was op pad naar de volgende stop Cylon, het tegenwoordige Sri Lanka. Onder weg hebben we wat lesjes gekregen in de Maleise taal, de taal van het land waar we naar op weg waren.

© 7DecemberDivisie.nl

Nu ik dit zit te schrijven, denk ik, wat hebben ze ons toch onvoorbereid naar Indië toegestuurd. De taal van het land hebben we later ons zelf aangeleerd, door veel met de bewoners te praten. Onderweg heb ik ook wel bedacht, wat is er veel water op deze aarde. De begeleiding van Vliegende visjes en Dolfijnen, was een vermaak waar we urenlang plezier van hebben gehad.
De haven van Cylon was of is een grote baai. Ook hier weer, niet van boord, dus kan ik er niet veel over vertellen. Na Ceylon op weg naar Straat Malakka.
Aan de rechterkant het eiland Sumatra, en het schiereiland Malakka aan de linkerkant. Natuurlijk passeer je een massa andere eilandjes. Via de boordradio werd ons verteld over zoveel uren lopen we de haven Tandjong Priok binnen op het eiland Java. Op de lagere school hebben we al die eilanden op een rijtje moeten leren. Dat kwam ons nu goed van pas. Tandjong Priok was de eindbestemming van onze bootreis. Het waren een paar drukke uren om je hele plunje, model ingepakt te krijgen. En dan eindelijk na zoveel weken weer vaste grond onder je voeten

In Tantjong Priok aangekomen stonden vrachtwagens klaar om ons naar het vliegveld Kamajoran bij Batavia te brengen. Het was om te beginnen een hele ervaring om door dit vreemde land te rijden, en te weten dat je voor het eerst met een vliegtuig vervoert zult worden. En daar stonden de D.C.3 Dakota's klaar om ons naar het vliegveld Andir te brengen bij Bandoeng. Denk niet aan luxe stoelen of zo, er zat niet eens een deur in dat vliegtuig, er waren banken langs de kant, met riemen, anders zou je wel eens zelf kunnen gaan vliegen. Het was wel een hele ervaring om boven de "boerenkool" te vliegen, daar leken die bossen erg veel op. Tijdens deze vlucht was het een mooie dag en er is niemand luchtziek geweest.
Later op noord Sumatra is het wel een keer heel slecht geweest. Daar hebben de meesten onder ons, en ik ook, aan het eind van de vlucht wel een zakje vol kots mee naar buiten genomen. Maar het was dan ook tijdens een donderbui, ik vind dat het dan ook wel en keertje mag.
Zo, nu een ander onderwerp.

Aangekomen bij de stad Bandoeng, werden we afgezet bij het vliegveld Andir. De enige nog bruikbare hangar was klaargemaakt om ons te ontvangen. Stel er maar niet te veel van voor, want het was alleen een dak boven je hoofd.
De eerste maaltijd was… natuurlijk nasi goreng. Na die eerste keer heb ik het nooit meer zo héét gegeten. Wat blijft zoiets lang in je kop hangen. Deze reis hebben we overleefd en we hoopten de rest ook te overleven.
Dat kan ik nu na zoveel jaren wel zeggen.

Nu moesten we aan het werk. Na weken op een boot was alles een beetje stram geworden. Dus lopen, conditie opbouwen enz. Dat was echt wel nodig ook, wilden fit genoeg zijn om daar een veilige plaats te maken voor de bewoners.
Dit wist ik gauw, dit land... , hier hou ik van. Een mooi land met vriendelijke mensen. Maar... de onvriendelijke mensen met een geweer, die zijn we pas later tegen gekomen.
Een aantal weken zijn we in de omgeving van het vliegveld gebleven om te wennen aan heel veel dingen.
De Haarlemmermeerpolder is nu eenmaal wat anders dan de rijstvelden van Java. En als jonge jongens hebben we ook wel moeten wennen aan het straatbeeld, waar jonge vrouwen zonder bovenkleding rondliepen. Dat was niet altijd makkelijk. Er zijn wel schietgebedjes omhoog gegaan: "Heer help me mijn handen thuishouden". Het heeft mij wel geholpen.

Het werd ons al snel duidelijk dat onze tegenstanders niet over vliegtuigen beschikten. Ons onderdeel was te groot om de aan ons toegewezen vliegvelden op Java te bewaken, waardoor een gedeelte van onze groep werd over geplaatst naar de vaartuigendienst. Er waren eilanden genoeg om te bewaken.
Mijn ploeg werd overgeplaatst van de hangar op het vliegveld naar een grote Chinese villa, met de naam "Spookhuis". Een huis met heel veel kamers. Het was een hele verbetering ten opzicht van wonen in de hangar. Hier was het goed toeven. We lagen maar met zes man op een kamer.
Onze taak was wachtlopen bij de opgestelde kanonnen rondom het vliegveld, het was een 24 uur bewaking.

Wat het eten betreft, dat werd met de week slechter. De Amerikaanse aardappelpoeder was te vergelijken met betonspecie, het witte brood zat vol meegebakken mieren en er was geen ander brood, zodat we dit gewoon moesten opeten. Gelukkig hadden we pindakaas genoeg en bij voldoende beleg zag je de mieren niet meer.
Geen wonder dat ons schaarse inkomen werd omgezet in gebakken ei met brood, wat we kochten bij het Leger des Heil in de stad.
Het verdere dagelijks leven was niet alleen op het vliegveld op wacht staan, maar ook in de omgeving je gezicht laten zien.
Het gebeurde nogal eens dat de kampongbewoners werden uitgebuit door groepjes rampokkers (onze onzichtbare vijand). Zij vochten voor een zogenaamd vrij land, maar beroofden wel de bevolking.

 © 7DecemberDivisie.nl

Wij gingen veel op pad, meest al in de nacht, om ze op te pakken. Dat is bijna nooit gelukt omdat ze allang weer gewaarschuwd waren voordat wij er arriveerden. Dat waren wel zware dagen en nachten, maar je kunt veel verdragen als jong bent.

De eerste politionele actie speelde zich af buiten ons gezichtsveld. Wij merkten hier alleen iets van door vele jachtvliegtuigen, die aan en af vlogen ter begeleiding van deze actie. Er kwam een bericht binnen dat een waterpompstation zou worden opgeblazen. Dat zou natuurlijk een ramp zijn geweest voor de stad Bandoeng. Om die reden hebben wij enige weken ons bivak opgeslagen bij dat waterpompstation om het te bewaken. Je kon daar alleen lopend komen, waardoor wij bevoorraad werden door de lucht. Het was er erg onveilig, dag en nacht attent zijn op overvallen.
Ik was blij dat we om de paar weken werden afgelost. Daar bij dat pompstation maakten we het mee dat de bevolking ook wilde meehelpen aan de wederopbouw van het land. Zij bouwden op ons verzoek, een soort afdak met daar onder tafels en banken, zodat wij wat makkelijker konden zitten met eten en brieven schrijven. In je tentje was daar niet zo veel ruimte voor.
Als baroe (westerling) sta je versteld wat er in een korte tijd met bamboe en een kapmes tot stand kan worden gebracht, en dat uitsluitend met natuurproducten.
Op een van onze verkenningstochten richting Lembang, ontdekten we dat alles vernield was. Voor deze oorlog was Lembang een villadorp met hoofdzakelijk Chinese bewoners. Alles was gesloopt door de inlanders om voor eigen gebruik een potje eten te kunnen koken. Er was geen stukje hout meer te vinden.

Lembang ligt op de helling van de oude vulkaan Tangkoeban prahoe. In gewoon Nederlands is dat omgekeerde prauw, dat was toen een gebied waar we niet mochten komen.
Later in 1990 ben ik tijdens een vakantie wel in de krater van die oude vulkaan geweest. Na de politionele actie zijn we die berg wel overgegaan naar het vliegveld Kalidjatie. Een totaal ander gebied, want dat was hoofdzakelijk vlak land. Dat was meer richting de Java zee. In dat gebied hebben wij ook veel patrouille gelopen.
Op een van die patrouilletochten heb ik een foto gemaakt van het graf van ene meneer Junghun, die daar als eerste planter kinine verbouwde. Het verhaal gaat dat hij had laten opschrijven dat hij daar ook begraven wilde worden. Of dat graf er nu nog is betwijfel ik. Echter wel aardig om een paar regeltjes aan te besteden. Want nog niet zo heel lang geleden, heb ik het boek “Heren van de thee”, van Hella Haasse gelezen, waar een passage in voor komt, dat één van de planters kinine wilde gaan verbouwen en dat daar niets van terecht gekomen is, omdat ze bang waren dat er niet genoeg aan te verdienen was. Mijn bovenstaande verhaaltje spreekt dus van het tegendeel.

Terug naar de andere kant van de berg.
Eigenlijk een vervolg van onze opdracht om ook hier rust en orde te brengen. Het onderkomen wat we hier kregen was wel beter, hier was minder verwoest, waardoor de nodige reparaties sneller klaar waren. Er was hier ook een zwembad, maar dat lag vol rotzooi. Met elkaar even aanpakken en binnen een dag was ook dat geregeld. Het lege zwembad bleek zelfs niet lek. Na het gevuld te hebben moest er wel veel gloor in het water. Dat vonden we minder leuk. Dit was echter noodzakelijk ter voorkoming van looporen en wat al niet meer. Van dit zwembad is dankbaar gebruik gemaakt. Op deze locatie werden we ondergebracht in stenen huizen, die voorheen bestemd waren voor het vliegerscorps.
Boven de voordeur van mijn huis stond de tekst: “Erger je niet, verwonder je slechts”. Deze woorden heb ik later in mijn leven nog menigmaal gebruikt. Rond deze basis moest weer patrouille gelopen worden. Overdag in de omgeving is dat niet zo erg, je blijft fit, en ik kon genieten van weer een ander landschap.
‘s -Avonds en s’-nachts was het minder plezierig werken.

© 7DecemberDivisie.nl

Rond Bandoeng waren er veel thee- en koffieplantages, maar aan onze kant van de Tangkoeban Prahoe, waren het Palmolie- en Rubber plantages. Ook hier waren de plantages niet onderhouden en eigenlijk kun je beter zeggen, alles was verwoest. Er werd over het algemeen al weer heel snel gewerkt aan de wederopbouw. Later werden ook rondleidingen voor ons georganiseerd, met demonstraties rubber aftappen en het oogsten van palmolie pitten.
Dat alle dagen en nachten wachtlopen, gaat je op den duur niet in je koude kleren zitten. Van de avond 7 uur tot de ochtend 7 uur. En dan niet vergeten de keren dat je om een uur of elf alweer wakker werd gemaakt, voor een colonnebegeleiding naar Batavia. De weg daar heen was nog steeds niet veilig.

Even een onderbreking voor iets wat ik ook nooit ben vergeten. Na een nacht wachtlopen sliep je meestal tot in de middag. Eens werd ik wakker en hoorde zingen, een heel lief stemmetje. “Drie kleine kleutertjes die zaten op een hek.”…Daar val toch je bed van uit? Zeg Baboe, waar heb jij dat geleerd? Zij vertelde dat ze voor de oorlog met Japan, was opgegroeid met kinderen uit een vliegeniersgezin. Meestal was de vader Nederlander, de moeder Australische. Later hoorde wij dat veel van die kinderen heel gemakkelijk 3 talen konden spreken.

Nu kom ik ook op een punt waar ik nog nooit, echt nog nooit met iemand over gesproken heb. Het moet me nu echter wel van het hart. Kali Djati was eigenlijk heel rustig, er viel wel eens een schot. Dat was dan meestal van onze kant, omdat we niet te laat wilden reageren. Je stond één of twee uur op wacht en om het kwartier liep ook één van onze maatjes alle wachtposten langs.
Zo werd één van ons dood aangetroffen, onthoofd. Waarschijnlijk was hij in slaap gevallen. Dit voorval heeft ons heel erg geraakt. Dit wilde ik wel even kwijt, het hoorde ook bij ons leven daar.

Niet lang hierna ging het gerucht dat we overgeplaatst zouden worden naar Medan op Sumatra. Dit keer per trein naar Batavia, daarna per vrachtauto naar Tjililitan, een van de vliegvelden van Batavia. Het verblijf in de stad hebben we gebruikt om interessante dingen te bezoeken o.a. uit de V.O.C. tijd. Goed dat we het gedaan hebben want toen we hier in 1990 terug kwamen, was er na 40 jaar erg veel veranderd.

Op 3 april 1948 gingen we per s.s. Abel Tasman, van Batavia naar Medan op Noord Sumatra.
Een heel ander gedeelte van Indië, en een heel andere bevolking. Ons doel hier, was het bewaken van het vliegveld maar ook de stad en omgeving. Ons onderkomen was natuurlijk het vliegveld van Medan. Deze keer boften we, want we konden lopen naar de binnenstad. Niet dat die stad nu zo interessant was, maar het was er totaal anders dan op Java.

Er werden voor ons allerlei activiteiten georganiseerd. De zondag werd meestal gebruikt voor rondleidingen in en buiten de stad. We bezochten veel tempels, moskeeën en andere interessante bouwwerken. Een bijzonder verhaal gaat over een Chinese begraafplaats. De bevolking daar, chinees, onderhouden hun begraafplaatsen zeer zorgvuldig. Toen wij daar rondliepen werd ons door de excursieleider verteld over de ongeschreven wetten die er zijn voor het onderhoud van dit soort begraafplaatsen. De oudste zoon van een familie was verplicht eens in de 5 jaar, het stoffelijk overschot van de vader op te graven en de botten die er nog restten, in alcohol te wassen en opnieuw te begraven. Wat een opdracht om uit te voeren, het zal jouw vader maar zijn. De benaming van deze ceremonie was toen Tsjing Bing. De vertaling hiervan weet ik niet meer. De foto’s die ik hierbij heb gemaakt, maken iets duidelijk van dit verhaal.

Op een van die zondagen was er een tocht naar de top van de vulkaan Sibajak. Er was geen pad naar boven, het werd dus klimmen tussen bomen en struiken door. Dat was de moeite waard om te mee te maken. Boven aangekomen zagen we een enorm diep gat, met op de bodem enorme rotsblokken en gloeiend hete vulkanische modder. Wat als een heel mooie tocht begon, eindigde in een droevig verhaal.

© 7DecemberDivisie.nl

In deze excursie gingen buiten de militairen, ook burgers met kinderen mee. De krater was voor zover ik mij kan herinneren heel diep. Maar iedereen wilde toch naar beneden. Een Hollands meisje van een jaar of 10 jaar is uit gegleden en naar beneden gerold en heel erg gewond geraakt. Op een zelf gemaakte draagbaar van jassen en boomtakken hebben wij haar mee terug genomen. Later hoorden we dat ze dezelfde avond nog is overleden. Heel triest.
Later, in 1990, heb ik gezien dat er inmiddels een autoweg naar de top was aangelegd.

Voor het eerst in de periode dat ik in Indië was, kregen wij hier op Sumatra de kans om met vakantie te gaan.
Er was bij het Tobameer, op het schiereiland Prapat, een militaire vakantiegelegenheid. Daar mochten wij gebruiken van maken. Ik ben er verschillende keren geweest. De weg er heen en dus ook terug, was niet geheel zonder risico. Dat gedeelte werd dus ook zo snel mogelijk afgelegd. Het verblijf daar was gelukkig wel veilig.
We hebben in ieder geval van de prachtige natuur genoten, en bovenal van de Batakse bouwkunst.
Vanuit Medan werden we per vliegtuig naar de afgelegen buitenposten gebracht, omdat die over de weg niet te bereiken waren. Voedsel en niet te vergeten onze luchtpost, werd iedere week door een Dakota gebracht. Als het veel geregend had, werden eten en post gedropt. Alleen bij droog weer kon het vliegtuig gewoon landen. Onze hoofdtaak daar, was het begeleiden van het Rode Kruis team, wat gestationeerd was op een theeplantage. Ik heb dit als een plezierige taak ervaren. Maar zo dacht niet iedereen er over. We werden nog al eens beschoten, dat was minder plezierig. Gelukkig was het meestal een schampschot. De hele periode in Indië ben ik gelukkig ongedeerd gebleven.
Zelf heb ik geprobeerd me daar nuttig te maken met het uitdelen van pillen of helpen verbinden. Het was fijn samen met het Rode Kruisteam iets te doen voor de plaatselijke bevolking in de kampong.
Wel heb ik een paar keer met loeiende koorts op bed gelegen. Zoals het vaker voorkomt in warme landen was het natuurlijk de malariamug die ons dwars zat. We moesten wel altijd pillen slikken tegen malaria en vanwege het klimaat ook zouttabletten tegen uitdroging. Soms was je ook wel eens vergeten je pillen te slikken.

Zo heb ik op Java eens een aanval gehad die ik niet snel zal vergeten. Je krijgt dan het gevoel dat je tampad – je bed – staat te schudden van de koorts. De dokter en de hospik komen je bezoeken en natuurlijk is dan de order: In bed blijven, wat je een prima order vindt. Je hebt echt geen zin om iets te doen, en dat heb ik dan ook niet gedaan. Géén wachtlopen is ook wel eens plezierig. Na verloop van tijd moest ik me bij de arts melden. Hij vertelde dat er een nieuwe ziekenboeg was in Bandoeg, en vroeg mij of ik zin had een paar dagen met hem mee te gaan, dan kon ik daar even bijkomen na mijn ziek zijn. Hij moest er een dag of 5 naar toe. De vlucht erheen was per Pipercub, ik kon ook met hem mee terug. De volgende ochtend. Daar ging Han met de arts in een tweepersoons vliegtuigje naar vliegveld Andir bij Bandoeg. Je kon niet met elkaar praten onderweg, zoveel herrie maakte dat ding. Na een poosje vliegen steekt hij zijn duim met een draaiende beweging, naar beneden. Het vliegtuigje draaide met een cirkelende beweging tot vlak boven de krater van de Tangkoean Prahoe, de omgekeerde prauw. Een pracht gezicht. Het was toen 1948...Wie heeft dit ooit beleefd!
Heerlijk om er eens een dag of 5 tussenuit te zijn, want na de politionele acties was het in Bandoeng veel rustiger geworden. Als militair kreeg ik daar de gelegenheid om, als ik dat wilde, wel 3 x per dag naar het zwembad te gaan. Daar werd je met een truck gebracht en gehaald. Inmiddels was de malaria over, en ik blij dat ik dit heb meegemaakt. Nu terug naar de Rode Kruispost op Sumatra.
Onze 2e Luitenant, Harm de Lange heeft daar zijn vrouw gevonden, en later meegenomen naar Holland. Zij was een van de Rode Kruis Verpleegsters... Een kleine anekdote?

Harm de Lange zijn oudste zoon en mijn oudste zoon, Hans, hebben later samen op dezelfde school gezeten.
Bij die theeplantage hoorde ook een landingsstrip voor Pipercups. Op een nacht moest ik samen met Jan v.d. Jagt, mijn slapie in de hele Indië tijd, daar de wacht verzorgen.
Het was niet meer dan een kuil in de grond, op de rand was alleen plaats voor je geweer en mitrailleur.

Of het zo moest zijn!

Ik kijk op mijn horloge, zie dat het 12 uur is, en zeg: “Jan ...het is 31 december... een gelukkig nieuw jaar! ”
Zeker weet ik het niet meer, maar we hebben niet veel tegen elkaar gezegd, wel veel gedacht... die nacht van 1948 op 1949.

Toen wist ik nog niet dat dit onze laatste jaarwisseling in Indië zou zijn.

Toen wij op de boven genoemde theeplantage aankwamen was er van die plantage niet veel over. De theestruiken niet onderhouden en de gebouwen met al het materiaal voor het onderhoud van de plantage was totaal vernield. Het enig voor ons waardevol was, waren theekisten met aluminium beslag.

© 7DecemberDivisie.nl

Van deze theekisten hebben we in de loop van de tijd, enige 10 tallen koffers gemaakt, die we gebruikt hebben voor onze terugreis. Twee van die koffers zijn na 60 jaar nog steeds in mijn bezit.
Van deze missie, die enige maanden heeft geduurd zijn we afgelost en per Dakota teruggevlogen naar het vliegveld van Medan. Plat op mijn buik - liggend in die Dakota – heb ik een afscheidsfoto gemaakt van het Tobameer. Mijn maatjes hebben mijn benen vastgehouden. Zoals zoveel dingen vergeet ik die beelden ook niet meer.
In oorlogstijd hou je niet echt de kalender bij. Vaak wist ik dus ook niet welke datum het was.
Inmiddels wisten we wel dat we binnen afzienbare tijd Medan zouden verlaten om op terugreis te gaan naar Nederland. Het was inmiddels al bijna oktober. We waren verrast toen de terugreis plotseling in gang werd gezet. We zouden voor 2 jaar gaan, en nu waren er al 3½ jaar voorbij.

Op weg naar Batavia.
20 km bij Medan vandaan ligt de havenplaats Belawan. Per L.S.T. (een landingsboot), hebben we op weg naar Batavia, in Palembang eerst nog materialen afgeleverd. Palembang is een kale stad, aan een prachtige grote rivier. Het was wel een belangrijke stad voor oliewinning.
In Batavia aangekomen moesten we nog enkele weken wachten voor ons passagiersschip uit Nederland gearriveerd was. In die tussentijd zijn we nog naar de beroemde plantentuin van Buitenzorg geweest, dat tegenwoordig Bogor heet. We hebben de laatste weken in Batavia ons prima vermaakt. Het was daar toen veilig, je kon zonder bewapening gewoon de stad in.

Dat was een groot verschil bij onze aankomst 3½ jaar daarvoor.

Wat tot het laatste moment werd uitgesteld was het afscheid nemen van onze kameraden. Zij lagen begraven op de Erebegraafplaats Menteng Pulo, wat toen in een buitenwijk van de stad Batavia was. Dat was een heel indrukwekkend afscheid, te weten dat je daar je kameraden moest achterlaten.
Het was ook daar, dat ik voor het eerst het graf zag van Piet de Maaker, een broer van mijn Moeder, die jarenlang, al ver voor de oorlog in Batavia woonde. Hij is omgekomen in Japan en later in Batavia begraven.

Half November 1949 zijn we per s.s. Sibajak uit Batavia vertrokken naar Nederland, waar we op 29 december in de haven van Rotterdam zijn ontscheept.

Eindelijk weer voet op Hollandse bodem! Maar ook...
Op tijd thuis voor de jaarwisseling 1949 - 1950!

Dit is een verslag van een reis waarvoor ikzelf niet heb gekozen maar waardoor er wel een basis is gelegd voor mijn verdere leven.

Han Kemp

Scherpenzeel februari 2009

© 7DecemberDivisie.nl

Nawoord

Nu ik dit allemaal opgeschreven heb, kijk ik nog even terug op de jaren na 1950.
Terug gekomen in Nederland heb ik eerst nog 6 weken verlof gekregen, met vrij openbaar vervoer als beloning. Wat ons best verbaasde!
De kwast werd weer ter hand genomen, het leven gaat verder. Zo heet dat toch?
In de jaren na 1950, ben ik nog 3 maal opgeroepen voor herhalingsoefeningen. Eén keer in Naarden en 2 keer in Ede. Dat was weer een heel gesjouw met je plunjebaal, de mogelijkheid om weer opgeroepen te worden was altijd aanwezig. Gelukkig is dat niet meer gebeurd. In de tijd hier tussen heb ik geprobeerd mijn nodige diploma's te halen. En niet te vergeten, intussen getrouwd met IJda Kamper.
Het eerste jaar van ons trouwen bij de familie Kamper aan de IJweg ingewoond. Wat denk je... het zijn 5 jaren geworden. Daar zijn Atie en Hans geboren. Na die 5 jaar brak eindelijk de tijd aan om een eigen bedrijf te beginnen. Als toegift kregen we Paulien ook nog.
Nu terug kijkend, is toen het echte leven voor ons begonnen.
Enige jaren wonend in Vijfhuizen, kreeg ik het verzoek mijn militaire uitrusting in te leveren in een kazerne in Haarlem. Alles werd volgens een lijst gecontroleerd.
Er ontbrak een ZAKMES!
Meneer Kemp, we krijgen van u f. 1,75 (één gulden en vijf en zeventig centen).

Toen ben ik bijna ontploft!

Han Kemp

© 7DecemberDivisie.nl